

YHDESSÄ YHTEISÖN KANSSA

**Valokuva-aineiston keruu ja valinta Being Black –
Poimintoja afrosuomalaisuudesta -näyttelyssä**

Tuomas Nolvi, Helsingin kaupunginmuseo
Kuva-arkistopäivät 2023

BEING BLACK – POIMINTOJA AFROSUOMALAISUUDESTA

- Näyttelyn idea Wisam Elfadlilta keväällä 2022. Pohjana kaksi aiempaa hanketta 2020-2021.
- Työ käyntiin kesällä 2022, avajaiset huhtikuussa 2023, kiinni syyskuussa.
- Kaksi satelliittinäyttelyä.
- Alkuperäisessä ideassa historia oli isossa roolissa, mutta näyttely rajattiin enemmän nykypäivään ja nuoruuden kokemuksiin Helsingistä.

Kuva: Lloyd Polackin kotiarkisto

presented in
City Museum
and for thought
recording
ambitions and
time
the museum to
ording history

ro-Finnish
in Helsinki.
didn't even realise

Project description
The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki. The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki.

Project description
The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki. The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki.

Project description
The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki. The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki.

The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki.

The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki.

The exhibition is a result of a participatory project in which citizens of Helsinki and other cities in Finland and abroad took part. The project was organized by the Helsinki Museum and the City of Helsinki.

NÄYTTELYN TAVOITTEET JA TEKEMISEN TAPA

- HKM:n kokoelmien valkoisuus. Näyttely pyrkii kartuttamaan museon kokoelmia.
- Oman historian tallentamiseen vaikuttaminen
- Kertoa, että afrosuomalaiset ovat osa Helsinkiä ja että nämä tarinat kuuluvat yhtä lailla museoon.
- Kuraattorivetoinen näyttely: yhteisön osallistamisen roolit
- Kuraattori kaiken keskellä - museon ja yhteisön välissä
- Piti koota avainryhmä, jonka kanssa tehdä näyttely

TAVOITTEET JA TALLENTAMISEN HAASTE

- ”Näyttely avaa tilaa keskustelulle kokoelmien katveista ja näyttelyllä halutaan ehkäistä marginalisaatiota museossa.”
- Haasteena oman historian omistajuuteen ja valtaan liittyvät kysymykset. Kuka päättää mitä päätyy esille ja mitä jää pysyvästi museon kokoelmiin?

kuva: Aissata Diarran kotiarkisto

BENCHMARKKAUS

- Wisamin ehdottama sparrausryhmä: Efe Ogbeide (Femma Planning), Maryan Abdulkarim (vapaa toimittaja), Nathi Sihlophe (valokuvaaja), Giovanna Esposito Yussif (Museum of Impossible Forms)
- Black Archives Sweden
- Helinä Rautavaara museo
- Anna Rastas (tapaamisen lisäksi hänen toimittama kirja: Marginaaleista museoihin)

TYÖN VARRELLA OLLEITA KYSYMYKSIÄ

- Miten museo näkyy luotettavana tahona?
 - Museon läpinäkyvyys
- Kenen ääni näyttelyssä kuuluu? Ketä tavoitamme (ja ketä emme)?
- Kuka viestii, miten viestii? Organisaation jäähmeys. Kenen kanssa keskustellaan
- Afrosuomalaisuus:
 - miten se tässä näyttelyssä eroaa esim. mustuudesta? Mitä käsitteitä käytämme?
 - Yhtä kattavaa termiä ei löytynyt → läpinäkyvyys päätöksestä ja haastateltavat saavat antaa oman vastauksensa.

KOKOELMIIN LIITTÄMINEN: KENELLÄ ON OMISTAJUUS JA VALTA?

- Ei erillistä alakokoelmaa
- Asiantuntijaryhmä avustamaan museota? Lopulta sitä ei muodostettu. Kenellä olisi edustusoikeus?
- Lainaaminen näyttelyyn ja lahjoittaminen kokoelmiin ovat vieraita yleisölle.

VERKKOKYSELY

- Ensimmäinen ulostulo näyttelyn aiheen kanssa
- Auki syyskuu-marraskuu 2022
- Kysymyksiä: paikat Helsingissä, afroidentiteetin kasvulle esineet, puhutut kielet, parasta ja haastavinta nuoruudessasi?
- Kyselyn kielet: suomi, ruotsi, englanti, ranska, somali
- Jaettiin museon kanavissa, kuraattorin kanavissa ja sähköpostilla.
- Vastauksia saatiin 12 kpl. Vastauksissa suomea, englantia ja ruotsia.
- Museo ei juuri tavoita omien kanaviensa kautta uusia yleisöjä.
- Vastaukset liitetään HKM:n kokoelmiin.
- Yksi vastaus (vahingossa/tahallaan?) väärinymmärretty

POKKARIKAMERAT

- Jaettiin 20 kpl kertakäyttökameroita
- Tehtävänanto: Kuvaa näyttelyyn omaa elämääsi ja tärkeitä paikkoja / tilanteita.
- Alkuperäinen ajatus oli, että kuvaajat itse valitsevat kuraattorin kanssa kuvat näyttelyyn. Valinnat teki lopulta osin kuvaajat, osin työryhmä.
- Kameroiden palautuminen oli osin hidasta, iso osa kuvista oli epäonnistuneita.
- Kuvaajat saivat digivedokset itsellensä, jonka lisäksi näyttelyn jälkeen halukkaille lähetettiin myös paperikuvat.
- Kuvien teemoja: yhteiset hetket, juhlat, ystävät, paikat

VIDEOHAASTATTELUT

- Käytettiin aiempien hankkeiden haastatteluja sekä tehtiin lisäksi uusia.
- Haastattelut kaikki kuraattorin valitsema henkilöitä.
- Wisam haastatteli, HKM:n kuvaaja Yehia Eweis kuvasi.
- Ei isoja julkkiksia mutta elämässään menestyneitä henkilöitä: mm. elokuvaohjaaja, tutkija, poliitikko, yrittäjä
- Haastattelut osaksi HKM:n kokoelmaa.

TYÖPAJAT: MUSEUM OF IMPOSSIBLE FORMS (MIF)

- 3 työpajaa Kontulassa loka-marraskuussa 2022.
- Kuraattorilla iso rooli, kutsut MIFin somessa.
- MIF oli tärkeä kumppani museolle, paikka jonne kohderyhmän oli helppo tulla.
- Työpajoissa keskustelua näyttelyn teemoista --> lisää aineistoa valittuihin teemoihin
- Kasvokkain kohtaaminen tärkeää: työpajat toivat lisää kontakteja, esineitä ja tarinoita.

LAINAAMINEN JA LAHJOITTAMINEN MUSEOLLE

- Osallistavissa projekteissa objektien saaminen museolle kestää. Aikataulut elävät ja tilanteet muuttuvat.
- Juuri kukaan ei tarjonnut suoraan museolle esineitä.
- Vaatii keskusteluja, selittämistä ja vakuutteluja, mitä olemme hakemassa. Esineiden lainaamisessa museolle on korkeampi kynnyks kuin valokuvien.
- Kuraattori tässäkin avainroolissa sanoittamassa, selittämässä ja löytämässä ihmisiä ja esineitä. Samalla yksi porras lisää.
- Museon lomakkeet, prosessit ja käytänteet ovat vieraita yleisölle.
- Koko matkan ajan kulkenut kysymys: mihin kaikkeen viestintään museon on osallistuttava ja mitä antaa olla?

AFROSUOMEN HISTORIA

- Historiasta kertominen nykynuorille
- Tutkimustyötä ei ole tehty, aineistoja löytyi mm. Museovirastolta, Yleltä, Kansalliskirjastolta, Sibelius-museolta, Päivälehdien arkistosta, yksityisiltä lahjoittajilta
- HKM:n tutkijoilla oli iso rooli arkistoaineistojen läpikäymisessä ja valikoinnissa. Päätökset tehtiin yhdessä työryhmässä.
- Museolla on osaamista muistiorganisaatioiden aineistojen etsimisestä ja lainaamisesta.

KUVANKERÄYSTYÖPAJAT

KUVANKERÄYSTYÖPAJAT

- Kaupunginmuseolla ei ole aiemmin täydennetty näyttelyä sen aukiolon aikana.
- Työpajoissa pääpaino tarinoiden ja kuvien jakamisessa.
- Teemat: rakkaus, juhlat, juuret, arki, Vuosaari
- Erilaisia kuvia, mutta yhteisiä kokemuksia
- 4 (+1) työpajaa näyttelyn aikana, työpajan kuvat esille näyttelyyn
- Vetäjinä Wisam Elfadl ja Alice Mutoni, muu työryhmä teknisinä avustajina.

TAPAHTUMAT

- Yhteisöä kokoavia - Museo tutuksi paikkana
- Lapsille, koululaisille ja toiselle asteelle suunniteltua ohjelmaa:
 - Ramadan-juhlit yhdessä Ad Astran kanssa
 - Lasten päivä yhdessä Good Hair Dayn, Ad Astran ja Divan kanssa.
 - Rasismi ja mielenterveys –työpajat yhdessä Yeesi ry:n kanssa
- Aikuisille
 - AfroFinn Fashion –muotinäytös ja Cultural Crossroads – dokumenttielokuvan ensi-ilta yhdessä Afrofinns ry:n kanssa
 - Good Hair Day –päätapahtuma ja Basaari yhdessä GHD:n kanssa
- Vapaaehtoisten tekemät näyttelyn opastukset

NÄYTTTELYN JÄLKEEN

- Miten museo ylläpitää luotuja suhteita?
- Miten saada kerättyä palautetta?
- Miten siirtää tietoa museon sisällä prosesseista?
- Miten aineistot luetteloidaan? Mitä sanoja käytetään?

KIITOS!